

Tájékoztató
a hagyatéki eljárás lefolytatásához
- Hetv. 31/A. § -

Tartalom:

- I. Értelmező rendelkezések**
- II. Leltárkészítés esetei**
- III. Biztosítási intézkedés kérelmezésének lehetősége**
- IV. Iratbetekintési jog**
- V. A jegyző előtt folyó hagyatéki eljárás menete**
- VI. Jogok és kötelezettségek**
- VII. A hagyatéki eljárás várható költségei**
- VIII. Egyezségi tárgyalás folytatásának lehetősége**
- IX. Közvetítői eljárás igénybevételének lehetősége**
- X. Kötelesrész alapjának számításához szükséges vagyontárgy(ak) bejelentése**
- XI. Hagyaték átadása**

I. Értelmező rendelkezések - A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban Hetv) 6. §-a alapján:

- c) hagyaték leltározása: az örökgyó és a hagyatéki eljárásban érdekeltek jogszabályban meghatározott adatainak, valamint a hagyatékba tartozó vagyonnak, továbbá az ezekkel kapcsolatos, jogszabályban meghatározott nyilatkozatoknak a beszerzése és rögzítése;
- d) hagyatéki eljárásban érdekelt: aki
- da) az öröklésben érdekelt,
 - db) a hagyatéki eljárás lefolytatását azon az alapon kérte, hogy a birtokában van az örökhagyó hagyatékához tartozó dolog,
 - dc) az örökhagyó hagyatékához tartozó, a halállal az örökösként érdekelthez átszálló jognak vagy követelésnek a hagyatéki eljárásban fellépő kötelezettje, és
 - dd) tulajdonostársak közös öröklési szerződése esetén az örökhagyót túlélő tulajdonostárs;
- e) hagyatéki hitelező: aki
- ea) a hagyatékátadási teher, valamint az örökhagyó tartozásainak megfizetése iránti igényét a hagyatéki eljárásban előterjesztő személy,
 - eb) a hagyatékhoz tartozó vagyontárgyra - az örökhagyónak a vagyontárgy reá történő átruházására vonatkozó kötelezettségét állítva - a hagyatéki eljárásban kötelmi jogcímen támaszt igényt;
- l) öröklésben érdekelt: az örökösként érdekelt, továbbá az, aki az eljárásban hagyatéki hitelezőként, igénylőként vagy kötelesrészre jogosultként lépett fel, továbbá a végrendeleti végrehajtó és hagyatéki gondnok, valamint a biztosítási intézkedés, illetve a jogorvoslat iránti kérelem előterjesztése körében a gyámhatóság;
- n) örökösként érdekelt: aki az eljárásban örökösként lép fel, ideértve azt is, akit az örökhagyó dologi hagyományban vagy halála esetére szóló ajándékban részesített, valamint az utóörököszt és a dologi utóhagyományost is;

II. Leltárkészítés esetei: Hetv. 20. § (1)-(6)

(1) Leltározni kell a hagyatékban lévő

- a) belföldön fekvő ingatlant,
 - b) belföldi cégjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaságban, illetve szövetkezetben fennálló tagi (részvényesi) részesedést,
 - c) lajstromozott vagyontárgyat, valamint
 - d) az ingó vagyont, ha értéke a törvényben megállapított öröklési illetékmentes értéket meghaladja.
- (2) A hagyatékot leltározni kell, ha a jegyző vagy a közjegyző rendelkezésére álló adatok alapján valószínű, hogy a bejelentett hagyatéki tartozások meghaladják a hagyaték értékét.
- (3) A hagyatékot leltározni kell az öröklésben érdekelt kérelmére is, továbbá ha más kötelező leltározás alá eső vagyontárgy nincs, a 6. § (1) bekezdés db)-dc) alpontjaiban meghatározott személyek kérelmére leltározni kell a kérelmező hagyatéki eljárásban való érdekeltiségét megalapozó vagyontárgyat.
- (4) A hagyatékot leltározni kell akkor is, ha az örökösként érdekelt
- a) öröklési érdeke veszélyeztetve van és
 - aa) méhmagzat,
 - ab) kiskorú,
 - ac) cselekvőképességet érintő gondnokság alatt álló nagykorú,
 - ad) ismeretlen helyen lévő személy,
 - ae) ügyeinek vitelében akadályozott természetes személy, vagy
 - b) csak a Magyar Állam.
- (5) A hagyatékot akkor is leltározni kell, ha az örökgyógó végintézkedésével alapítvány létesítését rendelte.
- (6) A hagyatékot akkor is leltározni kell, ha az örökgyógó végintézkedéssel bizalmi vagyongkezelési jogviszonyt alapított. A bizalmi vagyongkezelési jogviszony alapításával érintett hagyatékából (a hagyatékban a bizalmi vagyongkezelési jogviszony alapításával érintett részéből, hányadából) az (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti vagyontárgyakat meghaladóan, a vagyontárgyakat a hagyatéki leltárban egyedileg csak akkor kell megjelölni, ha azokat maga a végintézkedés egyedileg határozza meg, egyébként azokat elegendő a leltárban körülírással, vagy a vagyontárgyakra, vagyonrészre, vagyoni hányadra jellemző más összefoglaló megnevezéssel (így különösen ingóvagyong, követelések, befektetett eszközök, nyáj, élelmiszeripari gépek) feltüntetni.”

III. Biztosítási intézkedés kérelmezésének lehetősége: Hetv. 32. § (1)-(2)

Ha a hagyaték átadására még nem került sor, az öröklésben azonban valószínűsítette, hogy a hagyatékhoz tartozó vagyontárgy veszélyben van, indokolt kérelmében – a biztosítási intézkedés költségeinek előlegezésével - biztosítási intézkedés elrendelését kezdeményezheti a leltárba felvett vagyong, e vagyong meghatározott része vagy egyes vagyontárgyak vonatkozásában.

A hagyatékhoz tartozó, gazdasági társasági, illetve szövetkezeti részesedés esetén a tagsági (szövetkezeti) jogok gyakorlására, a társaság (szövetkezet) vagy a működésben érintett más személy, szervezet, indokolt kérelmében – a biztosítási intézkedés költségeinek előlegezésével - biztosítási intézkedésként ügygondnok kirendelését kezdeményezheti a társasági (szövetkezeti) vagyong megóvása, vagy a társaság (szövetkezet) működésének biztosítása érdekében.

IV. Iratbetekintési jog: Hetv. 9. §., 31/A. §.

A felek, valamint azok képviselői – képviseleti jogosultságuk igazolása mellett - iratbetekintési jogukat ügyfélfogadási időben - az ügyintézővel való telefonon történt előzetes egyeztetés alapján - gyakorolhatják.

Ügyfélfogadás ideje: <i>Hétfő 8.30-15.00 óráig</i> <i>Szerda 12.30-15.00 óráig</i> <i>Csütörtök 8.00-17.30 óráig</i>	Helye: Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Hatósági Főosztály Igazgatási Osztálya 9021 Győr, Honvéd liget 1.
--	---

V. A jegyző előtt folyó hagyatéki eljárás menete: Het.v 18-31/B §

A jegyző a hagyatéki vagyon adataira, valamint az öröklésben érdekelt személyek adataira vonatkozóan nyilatkozattételre hívja fel az általa ismert öröklésben érdekelt személyt, aki jellemzően a halottvizsgálati bizonyítványon feltüntetett hozzátartozó.

Amennyiben a hagyatéki leltár tartalmát képező adatok beszerzése során a jegyző megállapítja, hogy a hagyatékban ingatlanvagyon található, az ingatlan értékének megállapítása érdekében megkeresi az ingatlan fekvése szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét.

Az adó- és értékbizonyítvány tartalmát a jegyző a hagyatéki leltár felvétele során közli az öröklésben érdekelttel, akik az adó- és értékbizonyítványban foglaltakkal szemben fellebbezéssel élhetnek. A jegyző a hagyatéki leltárt csak a fellebbezési határidő lejártá után, ha pedig az adó- és értékbizonyítvány ellen fellebbezéssel éltek, akkor a fellebbezés elbírálása után küldi meg a közjegyzőnek.

A jegyző tájékoztatja a feleket az eljárás során az általa beszerzett adatokról, a hagyaték tárgyához tartozó ismertté vált vagyontárgyakról, biztosítási intézkedések kérelmezésének lehetőségéről, valamint iratbetekintési jogokról, az eljárás menetéről, jogaikról, kötelezettségeikről, az eljárás várható költségeiről.

A jegyző felhívja a feleket, hogy a felhívás kézhezvételétől számított 8 napon belül jelentsék be, ha a tájékoztatásban foglaltakon felül további, a hagyaték tárgyához tartozó vagyontárgy rögzítése szükséges a leltárban.

A jegyző a fenti 8 napos határidő letelte és - amennyiben ingatlanvagyon van a hagyatékban - az ingatlan adó- és értékbizonyítványának véglegessé válását követően, elkészíti a hagyatéki leltárt, és azt a mellékleteivel együtt továbbítja az illetékes közjegyzőhöz.

Amennyiben a nyilatkozat adatai szerint leltár felvételére nem kerül sor, mert az örökhagyó nem rendelkezik hagyatéki leltározás alá tartozó vagyonnal, úgy az eljárást a jegyző végzéssel megszünteti.

VI. Jogok és kötelezettségek:

Pp. 4. § [A felek eljárástámogatási és igazmondási kötelezettsége]

(1) A felek kötelesek előmozdítani az eljárás koncentrált lefolytatását és befejezését.

(2) A perben jelentős tények állítása, és az alátámasztásukra szolgáló bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a feleket terheli.

(3) A felek tényállításaikat és egyéb, tényekre vonatkozó nyilatkozataikat a valóságnak megfelelően kötelesek előadni.

(4) A bíróság azt a felet, aki önhibájából a perben jelentős tények tekintetében olyan nyilatkozatot tesz, amelyről bebizonyosodik, hogy valótlan, pénzbírság megfizetésére kötelezi, valamint az e törvényben meghatározott más jogkövetkezménnyel sújtja.

5. § [A jóhiszeműség elve]

(1) A felek és más perbeli személyek eljárási jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során jóhiszeműen kötelesek eljárni.

(2) A bíróság azt a felet vagy más perbeli személyt, aki a jóhiszeműség követelményével ellentétes magatartást tanúsít, pénzbírság megfizetésére kötelezi, valamint az e törvényben meghatározott más jogkövetkezménnyel sújtja.

VII. A hagyatéki eljárás várható költségei: Hetv. 72-77. §

1. A hagyatéki eljárás költsége:

- a) a közjegyzőt a közjegyzői díjszabásról szóló jogszabály szerint megillető munkadíj és költségtérítés (közjegyzői díjazás),
- b) az ügygondnok eljárásának külön jogszabályban meghatározott díja és költségtérítése (gondnoki díjazás),

- c) a biztosítási intézkedés elrendelésével és foganatosításával kapcsolatban felmerült, külön jogszabályban meghatározott költség (biztosítási intézkedés költsége), valamint
- d) a külföldi hatósághoz intézett megkereséssel összefüggésben felmerült költség.

A hagyatéki eljárás költségét - a közjegyzői munkadíj kivételével - a hagyatéki eljárásban

- a) annak kell előlegeznie,
 - aa) aki a költséggel járó intézkedés megtételét kérte,
 - ab) aki örökösként érdekelt (ha az intézkedés hivatalból történt), vagy
 - ac) akinek a cselekménye folytán a fordítás szükségessé vált;
- b) az viseli, akinek az eljárásbeli cselekménye folytán a költséggel járó intézkedés megtétele szükségessé vált;
- c) ha a b) pont szerinti személy nem állapítható meg, akkor egyetemleges kötelezetteként az örökös, a végintézkedéssel alapított bizalmi vagyonkezelési jogviszony szerinti bizalmi vagyonkezelő és a végintézkedéssel létesített alapítvány viseli.

Az eljárás során készült irat nem hiteles másolatáért a másolat kiadását kérőnek a külön jogszabályban meghatározott másolati díjat kell fizetnie a közjegyző részére, a jegyző eljárásában készült irat másolata esetén a települési önkormányzatnak.

2. A közjegyzői díjszabás:

A közjegyzői díjak kiszámítását a a közjegyzői díjszabásról szóló 22/2018. VIII. 23.) IM. rendelet (továbbiakban IM rend.) szabályozza. A közjegyzőt munkadíj és költségterítés illeti meg.

A közjegyzőt a hagyatéki eljárás lefolytatásáért, ha az eljárás tárgyának értéke megállapítható, az ügyérték szerinti munkadíj fele illeti meg, ha az eljárás tárgyának értéke nem állapítható meg, óradíj jár a közjegyzőnek. (IM. rend. 26. §)

Ha az eljárás tárgyának értéke nem állapítható meg, akkor a munkadíjként minden megkezdett óráért 5500 Ft-ot, de legfeljebb három órára járó 16.500,-Ft munkadíjat kell fizetni.

A hagyatéki eljárásokban jellemzően az ügyértékhez igazodó munkadíjszámítás történik, a díj összege az alábbi táblázat alapján kiszámolt díj fele.

2. a. Közjegyzői munkadíj összege:

IM. rend. 10. § Két- vagy többoldalu jogügylet esetén az ügyértékhez igazodó munkadíj összege:

a) 20 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén	5 500 Ft
b) 20 000 Ft feletti, de 50 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén és a 20 000 Ft feletti rész	5 500 Ft 4%-a;
c) 50 000 Ft feletti, de 100 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén és az 50 000 Ft feletti rész	6 700 Ft 3%-a;
d) 100 000 Ft feletti, de 500 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén és a 100 000 Ft feletti rész	8 200 Ft 2%-a;
e) 500 000 Ft feletti, de 5 000 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén és az 500 000 Ft feletti rész	16 200 Ft 1%-a;
f) 5 000 000 Ft feletti, de 10 000 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén és az 5 000 000 Ft feletti rész	61 200 Ft 0,5%-a;
g) 10 000 000 Ft feletti, de 200 000 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén és a 10 000 000 Ft feletti ügyérték	86 200 Ft 0,25%-a;
h) 200 000 000 Ft feletti, de 500 000 000 Ft-ot meg nem haladó ügyérték esetén és a 200 000 000 Ft feletti rész	561 200 Ft 0,2%-a;
i) 500 000 000 Ft feletti ügyérték esetén és az 500 000 000 Ft feletti ügyérték	1 161 200 Ft 0,1%-a;

de legfeljebb 1 000 000 000 Ft ügyérték alapján járó munkadíjat kell felszámítani.

2.b. Közjegyzői költségek, készkiadások: (IM. rend. 15-18. §)

A költségátalány a közjegyzői munkadíj 40%-a. A készkiadások között pl. felmerül a leírás díja, postaköltség, fordítási díj, stb.

A hagyatéki eljárás költségét az örökös viseli. Ha több örökös van, úgy ez a kötelezettség őket egyetemlegesen terheli. Bármelyiküktől követelhető az egész költség, és ezt követően az örökösök egymás között kötelesek ezzel elszámolni.

VIII. Egyezségi tárgyalás folytatásának lehetősége: (Hetv. 31/A § (4), 94 §)

Az örökösként érdekeltnek az eljárás leltározási szakaszában lehetőségük van egymással, valamint a hagyatéki hitelezőkkel egyezségi tárgyalásokat folytatni.

Ha a felek között megállapodás jön létre, az erről készült teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalt írásbeli nyilatkozatukat, a megállapodást kötő felek közös kérelmére mint egyezségi tervezetet a feleknek az egyezségtervezet egyezségkénti jóváhagyása iránti kérelmével együtt a jegyző a hagyatéki leltár mellékleteként a közjegyzőhöz továbbítja jóváhagyás céljából.

Ha az örökösként érdekelt a hagyatéki eljárásban az általa öröklés, halál esetére szóló ajándékozás, dologi hagyomány, végintézkedéssel létesített bizalmi vagyonkezelés jogcímén megszerzett hagyatéki vagyon egészét vagy részét az öröklésben érdekelt más személyre, a kieséses örökösre vagy a hagyatéki hitelezőre átruházza, vagy az igénylőnek - az eredetileg a hagyatékhoz tartozónak tekintett - vagyontárgyra vonatkozó igényét elismeri, a közjegyző ezeket a jognyilatkozatokat egyezségbe foglalja, és dönt az egyezség jóváhagyásáról. Ha a közjegyző ezen egyezségeket jóváhagyta, a hagyatékot az egyezség szerinti jogcímen szerző félnek adja át, átruházás esetén az átruházó örökösként érdekelt jogszerzésének (öröklés, halál esetére szóló ajándékozás, dologi hagyomány, végintézkedéssel létesített bizalmi vagyonkezelés) megfelelő jogcímen történt közbenső jogszerzése megállapításával.

Ha az örökösként érdekelt a hagyatéki eljárásban az általa öröklés, halál esetére szóló ajándékozás, dologi hagyomány, végintézkedéssel létesített bizalmi vagyonkezelés jogcímén megszerzett, a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvény szerinti mező-, erdőgazdasági hasznosítású földet, vagy tanyát, az ahhoz tartozó berendezést, felszerelési tárgyakat, állatállományt, munkaeszközöket ajándék jogcímén a Magyar Államnak felajánlja, az ajándékot elfogadottnak kell tekinteni, és a közjegyző a felajánlott vagyontárgyat ajándék jogcímén a Magyar Államnak adja át az ajándékozó örökösként érdekelt jogszerzésének (öröklés, halál esetére szóló ajándékozás, dologi hagyomány, végintézkedéssel létesített bizalmi vagyonkezelés) megfelelő jogcímen történt közbenső jogszerzése megállapításával.

IX. Közvetítői eljárás igénybevételének lehetősége: (Hetv. 93. §)

Öröklési jogi vita és a másodlagos öröklési vita rendezése érdekében a felek a bírósági eljárás megindításának igazolására nyitva álló határidő alatt - a per megindítása helyett - a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény szerinti közvetítői eljárást kezdeményezhetnek.

Közvetítői eljárás igénybevételére a közjegyző előtti eljárásban is lehetősége van a feleknek.

A hagyaték átadása tárgyalás nélkül (Hetv. 43/C §) csak akkor lehetséges, ha a közjegyző részére megküldött hagyatéki leltár a hagyaték átadásához szükséges valamennyi adatot tartalmazza, a szükséges nyilatkozatok rendelkezésre állnak, azok a jogszabályoknak megfelelnek, a csatolt egyezségi tervezet jogszerűségének a megítéléséhez sincs szükség további eljárási cselekményre.

X. Kötelesrész alapjának számításához szükséges vagyontárgy(ak) bejelentése: Ptk 7:75 – 7:82. §

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban Ptk.) 7:75. §-a szerint kötelesrész illeti meg az örökgyó leszármazóját, házastársát és szülójét, ha az öröklés megnyílásakor az örökgyó törvényes örököse vagy végintézkedés hiányában az lenne. A kötelesrész iránti igény öt év alatt elévül.

A Ptk. 7:80. §-a szerint a kötelesrész alapja a hagyaték tiszta értéke, valamint az örökgyó által élök között bárkinek juttatott ingyenes adományok juttatáskori tiszta értéke, ideértve az örökgyó által bizalmi vagyonkezelésbe adott vagyon értékét is (a továbbiakban: ingyenes adomány).

Aki számára az ingyenes adománynak a juttatáskori értéken való számításba vétele súlyosan méltánytalan, a bíróságtól kérheti a körülmények figyelembevételével vett más érték megállapítását.

A hagyaték tiszta értékének kiszámításánál a hagyományokat és a meghagyásokat nem lehet teherként figyelembe venni.

A szerződés megkötésétől számított két éven belül megnyílt öröklés esetén a kötelesrész alapjához hozzá kell számítani az öröklési, tartási, életjáradéki vagy gondozási szerződéssel elidegenített vagyon értékének a ténylegesen nyújtott tartás, életjáradék, illetve gondozás értékével nem fedezett részét. Az átruházott vagyon, a nyújtott tartás és a gondozás értékét, valamint az életjáradék összegét az öröklés megnyílásának időpontjában számított értéken kell figyelembe venni.

Kötelesrész címén a kötelesrészre jogosultat annak harmada illeti meg, ami neki - a kötelesrész alapja szerint számítva - mint törvényes örökösnek jutna.

Ha a házastársat mint törvényes örököszt haszonélvezeti jog is megilleti, kötelesrésze e tekintetben a haszonélvezeti jognak olyan korlátozott mértéke, amely szükségleteit biztosítja, figyelembe véve az általa örökölt vagyontárgyakat.

A törvényes örökségként haszonélvezeti jogot öröklő házastárs a kötelesrészét igényelheti úgy is, mintha haszonélvezeti jogát megváltották volna.

XI. Hagyaték átadása

A közjegyző a hagyatékot teljes hatállyal adja át, (Hetv. 83. §), ha a hagyaték átadásának nincs törvényes akadálya, és

a) a hagyatékban örökösként csak egy személy érdekelt, a rendelkezésre álló adatok szerint másnak a hagyatékra öröklés, halál esetére szóló ajándékozás, dologi hagyomány, közérdekű meghagyás, végintézkedéssel alapított bizalmi vagyonkezelési jogviszony vagy a végintézkedéssel létesített alapítvány jogcímén igénye nincs, vagy

b) a hagyatéki eljárásban a hagyatéki vagyon átadása tekintetében nincs öröklési jogi vita vagy másodlagos öröklési vita.

A közjegyző akkor is teljes hatállyal adja át a hagyatékot, ha csak másodlagos öröklési vita merült fel és e vitában az igény előterjesztője a teljes hatályú hagyatékátadáshoz hozzájárult, vagy az igénye összegének megfelelő pénzüsszeget a többi örökösként érdekelt biztosítékként közjegyzői letétbe helyezte.

Ha a hagyatékot teljes hatállyal átadni nem lehet, azt ideiglenes hatállyal (Hetv. 85. §) kell átadni.